

برنامه سلامت مادران

مقدمه :

بارداری یک پدیده طبیعی و از وقایع ویژه زندگی زنان و خانواده ها بوده است که می تواند زمان آرزوهای بزرگ و انتظاری لذت بخش باشد و نیز می تواند با ترس ، رنج و حتی مرگ همزمان گردد. مادر هسته اصلی خانواده، عامل سلامت و موفقیت سایر اعضا است . مرگ مادر صدمات جبران ناپذیری را به خانواده و جامعه وارد می سازد. در هر جامعه ای مادران باردار یک گروه دارای اولویت را تشکیل می دهند. مرگ مادر در دوران بارداری، حین زایمان و تا ۴۲ روز پس از خاتمه بارداری، به هر دلیلی به جز حوادث، مرگ مادر ناشی از عوارض بارداری و زایمان محسوب می شود. میزان مرگ و میر مادران به علت عوارض بارداری و زایمان از مهم ترین شاخص هایی است که نشان دهنده وضعیت توسعه کشورها می باشد. علت انتخاب این شاخص به عنوان یکی از بارزترین نمایه های توسعه، تاثیر عوامل مختلف اجتماعی و اقتصادی در کاهش یا افزایش آن است . این شاخص تابعی از وضعیت سواد زنان، شبکه راه های روستایی، دسترسی به فوریت های مامایی و زایمان، هزینه خدمات درمانی، وجود شبکه وجود شبکه های ارتباطی مخابراتی، درآمد خانوار و ..... می باشد. در واقع خدمات بهداشتی - درمانی فقط بخشی از عوامل موثر در کاهش مرگ و میر زنان را به خود اختصاص می دهد. با توجه به اینکه آسیب ها، عوارض و مرگ و میر ناشی از بارداری در بسیاری از موارد قابل پیشگیری است، پس از بررسی علل مستقیم مرگ و میر مادران و مقایسه کاهش یا افزایش تعداد و علل آن باعث دستیابی به عوامل مستعد کننده و یا پیشگیری کننده و پیشنهاد راهکارهای عملی جهت ارتقا سلامت مادران باردار می شود.

برنامه سلامت مادران :

❖ مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران (خارج بیمارستانی)

❖ اجرای نظام کشوری مراقبت مرگ مادری

❖ ترویج زایمان طبیعی

❖ هدف کلی :

➤ ارتقا سطح سلامت مادران و کاهش مرگ و میر و عوارض ناشی از بارداری و زایمان

➤ افزایش پوشش مراقبت های پیش از بارداری، دوران بارداری و پس از زایمان

❖ اهداف اختصاصی:

➤ ارتقاء کیفی و کمی خدمات ارائه شده به مادران باردار

➤ افزایش جمعیت تحت پوشش مادران باردار

➤ افزایش درصد زایمان طبیعی

➤ کاهش درصد مرگ و میر مادران باردار و پیشگیری از مرگ های قابل اجتناب

➤ کاهش عوارض ناشی از بارداری - سقط و زایمان

❖ گروه هدف :

➤ زنانی که قصد بارداری دارند، زنان باردار و شیرده

مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران (خارج بیمارستانی)

- ❖ مراقبت پیش بارداری: (از زمان تصمیم به بارداری)
  - شناسایی مادران پرخطر و جلوگیری از بارداری آنها
  - کاهش میزان مرگ و میر مادران باردار در اثر عوارض و ناخوشیهای دوران بارداری
- ❖ مراقبت دوران بارداری: (۸ بار مراقبت در ۲ نیمه اول و دوم)
  - شناسایی مادران پرخطر و در معرض خطر
  - ارجاع به موقع مادران نیازمند مراقبت ویژه
  - پیشگیری از عوارض مربوط به دوران بارداری و پس از زایمان
- ❖ مراقبت پس از زایمان (۳ بار از روز ۱ تا ۴۲)
  - شناسایی مادران زایمان کرده پرخطر
  - ارجاع فوری مادران پرخطر
  - پیشگیری از عوارض دوران پس از زایمان و موربیدیتی